

DNB Begroting 2019

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Missie DNB

DNB maakt zich sterk voor financiële stabiliteit en draagt daarmee bij aan duurzame welvaart in Nederland

1758 FTE

€ 410,6 mln

DNB werkt samen met Europese partners aan:

Financiële stabiliteit

Een schokbestendig financieel systeem

€ 12,6 mln

Toezicht

Solide en integere financiële instellingen die hun verplichtingen nakomen

€ 164,0 mln

Monetaire taken

Prijstabiliteit en een evenwichtige macro-economische ontwikkeling in Europa

€ 63,0 mln

Betalingsverkeer

Veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer

€ 102,1 mln

Resolutie & DGS

Afwikkelbare financiële instellingen

€ 20,9 mln

FEC

FEC werkt aan het versterken van de integriteit van de financiële sector

€ 3,3 mln

Statistieken

Goed bruikbare statistieken voor interne en externe afnemers

€ 44,7 mln

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Voorbereiden op onzekere tijden	5
3	Hoofdpijnen 2019	7
3.1	Missie, meerjarige ambities en jaarlijkse prioriteiten	7
3.2	Begroting 2019	9
4	Toelichting per kerntaak	13
4.1	Financiële stabiliteit (EUR 12,6 miljoen)	13
4.2	Monetaire taken (EUR 63,0 miljoen)	14
4.3	Toezicht (EUR 164 miljoen)	16
4.4	Resolutie en DGS (EUR 20,9 miljoen)	18
4.5	Betalingsverkeer (EUR 102,1 miljoen)	20
4.6	Statistiek (EUR 44,7 miljoen)	21
5	Interne organisatie en bankbrede ontwikkelingen	24
6	Risicoparagraaf	26
	Bijlage 1 Overzicht kosten en investeringen	29
	Bijlage 2 Capaciteit en kosten per kerntaak	30

1 Inleiding

4 In deze begroting leest u welke activiteiten DNB in 2019 onderneemt om invulling te geven aan haar missie van financiële stabiliteit en duurzame welvaart. Deze DNB-brede begroting geeft een overzicht van de prioriteiten en de kostenontwikkeling van de verschillende taken van DNB in het komende jaar.

Als **centrale bank** draagt DNB bij aan het bepalen en uitvoeren van het monetair beleid en een goed werkend betalingsverkeer als onderdeel van het Europees Stelsel van Centrale Banken.

Als **toezichthouder, resolutie-autoriteit en uitvoerder van het depositogarantiestelsel** is DNB een zelfstandig bestuursorgaan. DNB stelt

hiervoor ook een aparte ZBO-begroting op, met een uitgebreidere beschrijving van de toezicht- en resolutiewerkzaamheden. De ZBO-begroting wordt gelijktijdig met deze DNB-brede begroting gepubliceerd. Beide documenten zijn beschikbaar op de website www.dnb.nl.

DNB maakt ook deel uit van het **Financieel Expertise Centrum (FEC)**. Het FEC is een samenwerkingsverband van zeven autoriteiten om de integriteit van de financiële sector te versterken. Het FEC stelt een eigen jaarplan en begroting op. Informatie hierover kunt u vinden op www.FEC-partners.nl.

2 Voorbereiden op onzekere tijden

Deze paragraaf schetst de algemene economische situatie en de belangrijkste ontwikkelingen die relevant zijn voor het beleid en de activiteiten van DNB in het komende jaar.

De Nederlandse economie bevindt zich momenteel in een goede positie. Het herstel van de wereldeconomie en de lage rente hebben in de afgelopen jaren tot een stevige economische groei geleid. De gunstige economische situatie heeft ook bijgedragen aan een periode van relatieve stabiliteit in de financiële sector. Voorzichtigheid is echter geboden. De hoge groei, lage rente en lage volatiliteit kunnen ook een belangrijke bron zijn voor nieuwe risico's die de stabiliteit van het financiële systeem kunnen ondermijnen.

Recente prognoses voorzien een minder uitbundige economische ontwikkeling. De groei van de wereldeconomie zwakt af. Daarbij is bovendien sprake van regionale verschillen. Opkomende markten staan onder druk door kapitaaluitstroom en een verkrapping van financiële condities. Verder hebben veel landen nog altijd te maken met hoge publieke en private schulden. Daarnaast nemen de kwetsbaarheden toe, door onzekerheden over internationale ontwikkelingen. Dit betreft vooral de gevolgen van de oplopende handelsspanningen en de onderhandelingen over de uittreding van het VK uit de EU (Brexit).

De financiële markten bevinden zich in een gespannen situatie. Door de sterke groei en

lage rente hebben zich sterke koersstijgingen voorgedaan op aandelenmarkten, op de woningmarkt en op sommige delen van commercieel vastgoed. Financiële markten zullen zich de komende tijd moeten aanpassen als het accommoderende monetair beleid wordt afgebouwd. De VS heeft al een start gemaakt met renteverhogingen en het verkleinen van de balans. Het sentiment kan snel omslaan, als deze verkrapping zich sneller voltrekt dan verwacht. Ook in Europa is een begin gemaakt met het uitfaseren van het ruime monetaire beleid dat naar verwachting in 2019 zal worden voortgezet.

Het is van belang om in het komende jaar extra waakzaam te zijn en voldoende buffers op te bouwen. De huidige economische situatie moet zo goed mogelijk benut worden om structurele hervormingen door te voeren en maatregelen te nemen om eventuele toekomstige schokken op te vangen. Een versterking van de economische structuur kan eraan bijdragen dat de procycliciteit van de Nederlandse economie verminderd wordt. In Europa moeten verdere hervormingen plaatsvinden om de Europese bankenunie te versterken en de budgettaire discipline beter te handhaven.

Intensief toezicht en nadere hervormingen in de financiële sector dragen bij aan een verder herstel van vertrouwen. De versterking van de regelgeving in de afgelopen 10 jaar heeft bijgedragen aan een meer solide financiële sector. DNB ziet erop toe dat financiële instellingen voortvarend en effectief alle aangescherpte vereisten naleven,

6

met vooral ook voldoende aandacht voor het bestrijden van financieel-economische criminaliteit. Verder houden we rekening met belangrijke technologische ontwikkelingen, die ertoe leiden dat financiële instellingen hun bedrijfsmodel moeten blijven aanpassen. In het betalingsverkeer vinden belangrijke innovaties plaats, die nieuwe mogelijkheden met zich meebrengen en die ook tot risico's kunnen leiden ten aanzien van toegankelijkheid, betrouwbaarheid en veiligheid.

DNB blijft zich inzetten voor een krachtige internationale samenwerking. De internationale verwevenheid van financiële markten zorgt ervoor dat beleid het meest effectief is wanneer het op Europees of mondiaal niveau tot stand komt. DNB richt zich daarom op een krachtig Europees stelsel van toezichthouders en centrale banken. Een goede samenwerking in het ESCB, SSM en SRM zorgt voor een brede en geïntegreerde benadering vanuit Europees perspectief en bevordert de financiële stabiliteit. Onze internationale inzet is vooral gericht op beleid dat van belang is voor de stabiliteit van de Nederlandse financiële sector. DNB werkt hiertoe samen met bondgenoten en zet zich in voor een sterke vertegenwoordiging in Europese fora en gezamenlijke besluitvorming.

DNB geeft op verschillende manieren invulling aan haar rol ten aanzien van duurzaamheid.

Ons beleid ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is gericht op houdbare economische groei met behoud van de

planeet en op het bevorderen van een inclusief financieel en economisch systeem. Op basis hiervan maakt duurzaamheid integraal onderdeel uit van de kerntaken van DNB en sluit ons MVO-beleid direct aan bij DNB's missie te streven naar financiële stabiliteit en daarmee bij te dragen aan duurzame welvaart. DNB vervult een aanjaagfunctie in de financiële sector om de bewustwording en samenwerking te bevorderen en om financiële instellingen ertoe aan te zetten duurzaamheid in de strategie en bedrijfsvoering te integreren. We brengen duurzaamheid ook zelf tot uiting in de uitvoering van onze eigen activiteiten, zoals beleggingsbeleid, betalingsverkeer en interne bedrijfsvoering.

De samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen van DNB is komend jaar van groot belang. De interactie tussen monetair beleid, financiële stabiliteit en toezicht vergt komend jaar extra aandacht. Het zorgvuldig uitfaseren van het ruime monetair beleid en voortvarend afronden van de hervormingen in regelgeving en toezicht dragen namelijk gezamenlijk bij aan het waarborgen van financiële stabiliteit. Als centrale bank én toezichthouder willen we de synergievoordelen tussen de verschillende taken zoveel mogelijk benutten. Door goede samenwerking, mobiliteit en kennisdeling werkt DNB aan een zorgvuldige vormgeving van beleid, waarbij alle effecten en verschillende perspectieven integraal worden gezien.

3 Hoofdpijnen 2019

DNB kent een integrale planning-en-control-cyclus. DNB analyseert de relevante ontwikkelingen in de financiële sector. Op basis van de missie en meerjarige ambities, in samenhang met de relevante ontwikkelingen, stelt de directie jaarlijks de prioriteiten vast. Deze vormen de basis voor de belangrijkste activiteiten en de ontwikkeling van de kosten in de begroting.

3.1 Missie, meerjarige ambities en jaarlijkse prioriteiten

7

De missie en ambities zijn een weergave van de wettelijke taken van DNB en de invulling die DNB daaraan geeft. Deze missie is nader uitgewerkt in twaalf meerjarige ambities ten aanzien van zowel de uitvoering van de kerntaken als de ondersteunende functies.

Missie DNB	DNB maakt zich sterk voor financiële stabiliteit en draagt daarmee bij aan duurzame welvaart in Nederland. Daartoe werkt DNB als onafhankelijke centrale bank, toezichthouder en resolutie-autoriteit samen met Europese partners aan: ■ prijsstabiliteit en een evenwichtige macro-economische ontwikkeling in Europa; ■ een schokbestendig financieel systeem en een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer; ■ solide, integere en afwikkelbare financiële instellingen die hun verplichtingen en toezeggingen nakomen. Door onafhankelijk economisch advies uit te brengen, versterkt DNB het beleid gericht op haar primaire doelstellingen.
Meerjarige, strategische ambities DNB	1 DNB is een invloedrijke instelling in het ESCB, SSM en SRM 2 DNB is een toonaangevende FS-instelling 3 DNB staat voor efficiënte en robuuste betaal- en effectenketens 4 Het toezicht van DNB is maatgevend en gezaghebbend 5 DNB is een slagvaardige resolutie-autoriteit 6 DNB beïnvloedt het beleid op financieel en economisch terrein in de door haar gewenste richting en levert inzicht in maatschappelijk relevante thema's 7 DNB benut ten volle de synergie van de combinatie van centrale bank, toezichthouder en resolutie-autoriteit 8 Bij DNB werken op alle posities uitstekende medewerkers 9 DNB beschikt over een moderne informatievoorziening en haalt maximale waarde uit data in de uitvoering van haar taken 10 De communicatie van DNB draagt in toon en inhoud bij aan het bereiken van haar missie 11 De dienstverlening van DNB is modern, duurzaam en kostenbewust 12 DNB is een financieel onafhankelijke centrale bank met een sterke balans
Prioriteiten 2019 (DNB Begroting)	Uitwerking van prioriteiten per ambitie in jaarplannen divisies/afdelingen en DNB-begroting

Voor het komend jaar streeft DNB de volgende **prioriteiten** na om haar missie en ambities verder te verwezenlijken.

Een sterke internationale samenwerking is van belang voor alle kerntaken van DNB. In de beleidsvorming van de Europese centrale bank ligt de nadruk op een zorgvuldige afbouw van het onconventionele monetair beleid en het beperken van negatieve effecten. Hiertoe werkt DNB komend jaar aan een herijking van haar visie op de ECB-monetaire strategie en brengt haar beleidsbesluiten hiermee in lijn (waaronder beleidsrentenormalisatie). In het gemeenschappelijk Europees banktoezicht (*Single Supervisory Mechanism*; SSM), streeft DNB naar een bepalende rol in het toezicht op Nederlandse banken, het versterken van het Europese toezichtraamwerk en het verminderen van de voorraad niet-presterende leningen op de balansen van banken.

DNB draagt bij aan de ontwikkeling van het Europees Afwikkelingsmechanisme (*Single Resolution Mechanism*; SRM) door de samenwerking te versterken en het resolutieraamwerk verder te operationaliseren. Hiertoe wordt de herziene resolutiewetgeving geïmplementeerd en toegepast, waaronder BRRD-2 en CCP-wetgeving. We treden slagvaardig op door herstel- en resolutieplannen vast te stellen en het beschikbare instrumentarium voor crisismanagement verder uit te werken, waaronder de inrichting van een overbruggingsinstelling voor

banken en de uitwerking van het bail-in en sale-of-business instrument. De resolutiewerkzaamheden worden in 2019 verbreed, doordat ook verzekeraars en centrale afwikkelingondernemingen (CCP's) onder de resolutietaak komen te vallen.

DNB blijft alert op eventuele nieuwe stabiliteitsrisico's en neemt tijdig maatregelen om kwetsbaarheden te verminderen. In 2019 zijn we met name alert op risico's in relatie tot bijvoorbeeld plotselinge omslag in macro-economische omgeving, huizenmarkt of Brexit of nieuwe ontwikkelingen als gevolg van cyber, fintech, crypto's en klimaat. Het toezicht wordt versterkt op basis van de drie prioriteiten in de Visie op Toezicht 2018-2022: inspelen technologische vernieuwing, sturen op toekomstgerichtheid en op duurzaamheid en streng op financieel-economische criminaliteit.

Efficiënte en robuuste betaal- en effectenketens zijn van belang voor een goed functionerend betalingsverkeer. DNB werkt samen met de financiële sector om de cyberweerbaarheid van bestaande ketens en infrastructuren te versterken (Tiber). Vanwege hun centrale functie in het betalingsverkeer moeten CCP's voldoen aan strenge vereisten. Door de implementatie van nieuwe regelgeving veranderen de verhoudingen tussen de betrokken partijen in het betalingsverkeer. DNB ziet toe op een zorgvuldige ontwikkeling om innovatie te benutten en de risico's zo goed mogelijk te beheersen, waaronder het bewaken van

de bruikbaarheid van contant geld op de korte en langere termijn.

Een versterking van de financieel-economische structuur in Nederland draagt bij aan duurzame economische groei en het vergroten van de schokbestendigheid van de economie. Vanuit haar adviesrol participeert DNB in het debat over economische ontwikkelingen en belangrijke sociaal-economische thema's, zoals goede werking van markten, houdbare overheidsfinanciën en duurzame economische groei.

Een adequate invulling van deze kerntaken vergt een solide en professionele interne organisatie.

Het is belangrijk om uitstekende mensen aan te blijven trekken en te behouden, en de synergie en diversiteit in de samenwerking ten volle te benutten. Hiertoe versterkt DNB in 2019 onder andere het strategisch personeelsbeleid, de loopbaanontwikkeling en de duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers. Daarnaast geldt dat statistieken solide en goed toegankelijk moeten zijn, omdat de werkzaamheden in alle kerntaken in steeds sterkere mate gedreven worden door het gebruik van data. We intensiveren het gebruik van data-analysetools en versterken de governance-structuur voor databeleid en –diensten. Aandacht voor informatiebeveiliging blijft onverminderd belangrijk. Verder zetten we doelgerichte communicatie in om de transparantie te vergroten over onze werkzaamheden en beoogde effecten: medewerkers worden bijvoorbeeld gestimuleerd en getraind in het gebruik van moderne commu-

nicatiemiddelen. Door robuust kapitaalbeleid en effectieve beheersing van balansrisico's zorgt DNB bovendien voor een krachtige financiële positie en een sterke balans. Ons beleggingsbeleid is strategisch en duurzaam.

In de interne organisatie vinden het komende jaar belangrijke ontwikkelingen plaats.

De modernisering van de databeheer- en informatievoorziening zet zich voort en ICT-taken worden deels uitbesteed. Verder wordt onze aankomende verhuizing naar een ander tijdelijk kantoorpand voorbereid. Door een efficiënte inrichting en door innovaties (zoals cloud-toepassingen, digitalisering, procesoptimalisatie, automatisering) toe te passen geven we invulling aan de meerjarige, structurele kostenverlaging van de interne organisatie.

In Hoofdstuk 4 wordt per kerntaak een nadere toelichting gegeven op de belangrijkste activiteiten en resultaten voor 2019.

3.2 Begroting 2019

De totale begrote kosten in 2019 bedragen EUR 410,6 mln. Dit is EUR 18,5 mln hoger dan de DNB-begroting 2018. De kostenstijging wordt, naast loon- en prijsbijstellingen, vrijwel volledig veroorzaakt door bankbrede intensiveringen, met name op het gebied van huisvesting en ICT. Deze leiden tot een stijging van de indirecte kosten in 2019.

DNB is gestart met het programma huisvesting.

Het hoofdgebouw aan het Frederiksplein is mede door veranderende eisen en wetgeving na vijftig jaar tijd toe aan een grootschalige revitalisering. Tegelijkertijd worden het goud en het geld verplaatst naar een nieuw cashcentrum. De renovatie is tevens een ingreep om op termijn de reguliere exploitatielasten structureel te beperken, door de inzet van levensduur verlengende maatregelen. Het uitgangspunt voor het programma is dat de jaarlijkse huisvestingskosten na afronding van het hele programma (gepland 2024) gelijk zijn aan of lager zijn dan het kostenniveau voorafgaand aan het programma. Om ervoor te zorgen dat het programma doelmatig en marktconform wordt uitgevoerd, zal er continue worden gebenchmarkt met renovaties van vergelijkbare (overheids)instellingen in binnen- en buitenland. Daarbij monitoren we, behalve op investeringskosten, ook op huisvestingslasten en vooral op energieneutraliteit en (ontwikkeling naar) CO₂-neutraliteit. Een eerste benchmark voor de voorgenomen renovatie van het Frederiksplein wijst uit dat de voorlopige ramingen gunstig uitpakken ten opzichte van kengetallen in benchmarks. Ook gedurende de verdere uitwerking van de renovatie worden kengetallen gemonitord ten opzichte van de benchmark. Gedurende de renovatieperiode zullen de huisvestingslasten echter onvermijdelijk tijdelijk toenemen, onder meer doordat tijdelijke huisvesting nodig is, en daarmee zullen huisvestingslasten ook de komende jaren een grote impact hebben op onze begroting. In 2019 worden kosten gemaakt

voor voorbereidende werkzaamheden, zoals het opstellen van een voorlopig ontwerp voor de renovatie, het uitwerken van een definitief ontwerp van het cashcentrum en de afscherming van het bouwgebied in het Frederiksplein, en huurkosten van tijdelijke huisvesting. Zie ook Hoofdstuk 5. Ook de investeringsbegroting stijgt in 2019 door de voorlopig geraamde investeringen in de bouw van het cashcentrum en de inschatting van de benodigde aanpassingen in tijdelijke huisvesting (zie bijlage 1); besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.

Verder stijgen de kosten voor ICT-ondersteuning in 2019, onder meer door de aanloopkosten die DNB maakt voor de outsourcing van haar ICT-infrastructuur en de co-sourcing van haar applicatiebeheer en onderhoud. Na implementatie zal de (co)sourcing leiden tot een structurele daling van de ICT-kosten.

DNB onderzoekt continu de mogelijkheden om efficiëntie te vergroten en indirecte kosten terug te brengen.

Daartoe gaan we verder met de implementatie van het meerjarig verbeterplan van de interne organisatie. Dit plan beoogt een kostenreductie van 20% op de bedrijfsvoering over de jaren en is mede gebaseerd op de resultaten van een benchmarkonderzoek door een extern bureau. In het kader van dit plan zijn en worden belangrijke stappen gezet, bijvoorbeeld de reductie van formatie en externe inhuur in de ondersteuning, rationalisatie van ICT-applicaties, digitalisering van het personeelsblad en slimmer omgaan met facilitaire

Tabel 1 Meerjarige begroting DNB

EUR miljoen

Taken DNB	2015	2016	2017	2018	2019
Financiële stabiliteit	15,2	17,7	11,4	11,9	12,6
Toezicht	152,4	153,4	154,4	157,3	164,0
Betalingsverkeer	84,5	115,3	102,3	97,9	102,1
Monetaire taken	60,2	59,0	60,1	61,7	63,0
Statistieken	30,8	36,4	38,3	42,9	44,7
Resolutie	5,1	5,1	6,8	8,5	10,9
Dgs			9,2	10,5	9,9
Fec	1,2	1,2	1,3	1,3	3,3
Totaal	349,4	388,1	384,0	392,1	410,6

zaken als afval, drukwerk, printers, etc. Ook zijn en worden diverse faciliteiten voor medewerkers aangepast. Zo zijn diverse arbeidsvoorwaarden de afgelopen jaren versoberd (onder andere het sociaal plan, de pensioenregeling en de leaseregeling) en is het beleid voor dienstreizen en deelname aan (internationale) vergaderingen aangescherpt.

Deze indirecte kosten zijn over de kerntaken van de bank verdeeld. In tabel 1 is de totale begroting per taak opgenomen, in de bijlagen zijn de details opgenomen. Eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling van de overige (primaire) kosten per kerntaak worden hierna toegelicht.

Financiële stabiliteit

De directe kosten voor financiële stabiliteit stijgen onder meer door de inzet van extra capaciteit voor werkzaamheden in het kader van de Financial Stability Board (FSB). Dit wordt nog verder versterkt door de inzet die benodigd is om de president van DNB te ondersteunen in zijn rol als vice-voorzitter van de FSB. Het versterkt de positie en aanwezigheid van DNB in internationaal overleg. Om deze belangrijke internationale positie effectief te kunnen vervullen, is goede ondersteuning vanuit DNB vereist.

Toezicht

Naast de toegenomen indirecte kosten wordt de stijging van de kosten van de Toezichtbegroting veroorzaakt door de stijging van de personeels-

kosten. In de begroting is een netto uitbreiding van de primaire toezichtcapaciteit opgenomen van (per saldo) 8,5 FTE. Als gevolg van de ontwikkelingen in de sector zijn uitbreidingen bij de toezichtdivisies nodig, die vooral neerslaan bij de sector banken, voor o.a. het beoordelen van interne-, en kredietrisicomodellen van banken, het uitvoeren van kredietonderzoeken, data driven supervision experiment en de nieuwe toezichttaak STS toezicht ("simple, transparent and standardised" securitisaties). Voor verdere details zie de ZBO-begroting 2019 van DNB op www.dnb.nl.

Betalingsverkeer

De begrote kosten van het girale betalingsverkeer worden in 2019 beïnvloed door een lagere bijdrage voor de Europese IT-systemen en de kosten voor de PSD2-voorlichtingscampagne. De kosten voor de taak Betalingsverkeer stijgen onder meer door inzet voor de voorbereiding van het DNB Cashcentrum. Hiertegenover staat dat er wordt minder begroot voor alsnog opgekomen bankbiljetten ten opzichte van 2018.

Monetaire taken

De kosten voor de monetaire taken stijgen door de DNB-brede stijging van de indirecte kosten. De directe kosten dalen door het wegvallen van afschrijvingskosten van infrastructuur ter ondersteuning van het reservebeheer.

Statistieken

De kosten voor de taak Statistieken stijgen in 2019, naast de toegenomen indirecte kosten, onder meer door een stijging in de kosten die vanuit het ESCB-stelsel aan DNB worden doorbelast.

Resolutie en DGS

De kosten voor de resolutietaak stijgen in 2019 door de verwachte inwerkingtreding van de Wet herstel en afwikkeling verzekeraars. Voor verdere details zie de ZBO-begroting 2019 van DNB op www.dnb.nl.

FEC

De kosten voor het FEC stijgen doordat sinds 2018 de doelstelling op het gebied van terrorismefinanciering is uitgebreid. Het ministerie van Financiën heeft hier structurele financiële middelen voor ter beschikking gesteld, zodat de aanpak van terrorismefinanciering een structureel karakter heeft kunnen krijgen.

4 Toelichting per kerntaak

In deze paragraaf worden per kerntaak de belangrijkste activiteiten voor komend jaar toegelicht.

4.1 Financiële stabiliteit (EUR 12,6 miljoen)

Een stabiel financieel stelsel is schokbestendig en draagt bij aan duurzame economische welvaart. In het halfjaarlijkse Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS) identificeert DNB de belangrijkste ontwikkelingen en risico's die de stabiliteit van het financieel systeem kunnen ondermijnen. Het OFS bevat diepgravende en vernieuwende analyses en aanbevelingen om deze systeemrisico's te mitigeren. Stress-testen in verschillende sectoren geven ons inzicht in de schokbestendigheid van financiële instellingen voor uitzonderlijke, maar mogelijke scenario's van negatieve economische ontwikkelingen.

DNB zal het komend jaar extra alert zijn op actuele macro-economische en politieke ontwikkelingen, structurele verschuivingen in de financiële sector en het versterken van internationale samenwerking. Het komend jaar richten we ons onder andere op risico's als gevolg van een mogelijke plotselinge stijging van de rente. Dit kan een grote impact hebben op financiële markten en opkomende economieën. Ook kunnen zich belangrijke effecten voordoen in sectoren die van oudsher een grote rol

spelen in de stabiliteit van het financieel systeem, zoals de woningmarkt en commercieel vastgoed. Daarnaast zijn de ontwikkelingen ten aanzien van Brexit van groot belang. De financiële sector moet rekening blijven houden met een onordentelijk proces van uittreding van het VK uit de EU. Op mondiaal niveau zijn de nadere ontwikkelingen ten aanzien van de handelsspanningen relevant.

Op basis van risicoanalyse weegt DNB af of de inzet van macroprudentiële instrumenten noodzakelijk is (denk daarbij aan systeemrisicobuffers, de contracyclische buffer, verhoging risicogewichten, aanscherpen leennormen). Dit gebeurt vanuit een integraal perspectief, waarbij we zo goed mogelijk gebruik maken van de informatie en expertise binnen centrale bank als geheel. Dit doen we onder andere door macro-economische analyses actief en concreet te vertalen naar microprudentieel toezicht en omgekeerd.

Het Financieel Stabiliteitscomité (FSC) vervult een belangrijke rol in de samenwerking met de AFM, het ministerie van Financiën en het CPB op het gebied van financiële stabiliteit. Het FSC bespreekt relevante ontwikkelingen van gezamenlijk belang, zoals ten aanzien van de huizenmarkt en trends in het financieel systeem, en doet voorstellen en aanbevelingen om deze risico's te verminderen.

In de financiële sector vinden belangrijke structurele verschuivingen plaats. De lage rente heeft geleid tot risico-zoekend gedrag en een toename van

leverage in het financieel systeem. DNB monitort de mogelijke opbouw van onevenwichtigheden en de ontwikkeling van groei van niet-bancaire financiële dienstverlening. Ook de gevolgen van de lage rente en veranderingen in de verzekerings- en pensioensector houden blijvend onze aandacht. Met de opkomst van innovatie en technologie neemt ook het belang van niet-financiële risico's toe. Dit vraagt om extra inspanningen van financiële instellingen ten aanzien van informatiebeveiliging en cybersecurity.

DNB levert een actieve bijdrage aan internationaal overleg en werkt strategisch samen met bondgenoten om invloedrijk te zijn op dossiers die voor Nederland van belang zijn. In IMF-verband zal de nadruk liggen op de discussie over totale middelen (inclusief quotaherziening), de evaluatie van surveillance-activiteiten en de vormgeving van voorwaarden in herstelprogramma's. DNB investeert in een goede samenwerking binnen de kiesgroep en houdt regelmatig contact met belangrijke stakeholders in Frankfurt, Brussel en Den Haag. Ook zetten we in op een sterke rol in internationale fora, zoals Europese toezichtautoriteiten, Bazels Comité en IAIS. DNB vervult een belangrijke rol in de Financial Stability Board (FSB), als voorzitter van een van de standing committees en de benoeming tot vice-voorzitter. Ook zet DNB in op nauwe betrokkenheid bij de G20.

4.2 Monetaire taken (EUR 63,0 miljoen)

Vanwege het onconventionele monetair beleid, waaronder het op peil houden van de in 2015-2018 opgebouwde portefeuille, is het van belang dat we tijdig inzicht krijgen in en inspelen op relevante ontwikkelingen en risico's op financiële markten. Ten aanzien van het monetaire beleid streeft DNB in 2019 naar beleidsbesluiten die bijdragen aan het tijdig afbouwen van het onconventionele beleid, normalisering van de rente, en het vormgeven van een toekomstvast post-crisis monetair raamwerk, gegeven de doelstelling van prijsstabiliteit op de middellange termijn. DNB zal zich ervoor hard maken om het monetaire beleid in lijn te brengen met haar visie op de monetaire strategie, rekening houdend met een toegenomen complexiteit en onzekerheid rond het functioneren van de macro-economie. Structurele veranderingen in de economie, regelgeving, de samenhang tussen de financiële en reële sfeer, en in de interactie tussen verschillende beleidsterreinen raken immers de doorwerking van het monetaire beleid op de economische activiteit en inflatie. De inzet van DNB is mede gericht op het verminderen van de belasting van het monetaire beleid.

In de rol van onafhankelijk economisch adviseur spant DNB zich in voor duurzame economische groei en een goede werking van markten. Inzichten

uit onderzoek op dit terrein dragen bij aan een gedegen beoordeling van de macro-economische stabiliteit van de Nederlandse economie en de loon- en prijsontwikkeling. In 2019 ligt het accent op een aantal thema's. In het licht van de toenemende segmentatie van de arbeidsmarkt maken we een verkenning van de arbeidsmarkt van de toekomst en de daarbij passende collectieve arrangementen. De kredietverlening aan het MKB wordt nader onderzocht op basis van microdata. In dat kader bezien we ook of het instellen van een kredietregister de transparantie en werking van de kredietmarkt kan bevorderen. Gewerkt wordt verder aan een beleidsmatige beoordeling van het functioneren van de aanbodkant van de woningmarkt.

Op basis van microdata brengen we de heterogeniteit in kaart in de ontwikkeling van productiviteit, investeringen en (mis)allocatie van productiefactoren onder Nederlandse bedrijven. DNB blijft proactief een bijdrage leveren aan de analyse van een toekomstbestendig pensioenstelsel en de totstandkoming van een beheerste transitie naar een klimaatneutrale energievoorziening. Ten aanzien van dit laatste wordt voortgebouwd op onderzoek uit voorgaande jaren. Een verdere uitwerking van de gevolgen voor de Nederlandse economie en overheidsfinanciën, en een analyse van (krediet)instrumenten om de energietransitie mee te kunnen financieren, staan daarbij centraal.

Bij dit alles is de internationale context van groot belang voor het reilen en zeilen van de Nederlandse economie. Internationale samenwerkingsverbanden en relaties zijn aan verandering onderhevig, waarbij een trend waarneembaar is van multilateralisme naar bilateralisme en protectionisme. DNB werkt in 2019 aan een visie op de implicaties van deze veranderingen in de internationale omgeving voor de macro-economische ontwikkeling, het vestigingsbeleid van bedrijven, de beleidsautonomie van landen, de relatie van Europa met andere grote blokken en de internationale wisselkoersverhoudingen.

Uiteraard continueert DNB op al deze gebieden de duurzame dialoog met relevante stakeholders.

Ondanks de historisch hoge marktwaarderingen houden onze vermogensbeheerders vast aan de eerder vastgestelde strategische asset allocatie, alsook aan de doelstelling om beter rendement te boeken dan de benchmark. DNB is voorbereid om in 2019 het beleggingsbeleid in te spelen op een hogere rente zodra dat opportuun is. Op 1 januari 2019 zal DNB verder de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties ondertekenen. Dit past bij de ambitie van DNB om steeds meer duurzaam te beleggen.

4.3 Toezicht (EUR 164 miljoen)

Risico's en uitdagingen voor de financiële sector vereisen dat instellingen alert zijn om in te kunnen spelen op de snel veranderende wereld om hen heen. Ook moeten instellingen solide en integer zijn om nu en in de toekomst verplichtingen en toezeggingen na te kunnen komen. De economische omstandigheden zijn momenteel gunstig, maar dat is vaak juist het moment waarop kwetsbaarheden in de financiële sector zich opbouwen. Een alerte toezichthouder is dus van onverminderd belang.

Een aantal risico's vraagt komend jaar om onze bijzondere aandacht in het toezicht. De tumultueuze ontwikkelingen in aanloop naar de Brexit maken dat instellingen zich zullen moeten blijven voorbereiden op iedere mogelijke uitkomst, inclusief een 'no deal' harde Brexit. Daarnaast hebben instellingen te maken met zeer snelle technologische ontwikkelingen die van impact kunnen zijn op hun bedrijfs- en verdienmodellen. Zo vergroot verdergaande digitalisering van bedrijfsmodellen de risico's op cyberaanvallen en IT-disrupties. De hoogconjunctuur is duidelijk waarneembaar op de vastgoedmarkt. DNB zal hier nadrukkelijk aandacht blijven houden voor kwetsbaarheden die zich opbouwen. Recente ontwikkelingen onderstrepen dat betrokkenheid van financiële instellingen bij financieel-economische

criminaliteit onverminderd hoog op de maatschappelijke agenda staat en veel nadruk zal krijgen in het toezicht van DNB. Ook zal in 2019 bijzondere aandacht uitgaan naar staartrisico's: risico's waarvan de kans dat ze zich voordoen als relatief klein wordt beschouwd, maar waarvan de impact groot kan zijn voor financiële instellingen of het financiële systeem als geheel.

Tot slot blijft DNB letten op lange-termijn-trends en -risico's. Denk daarbij aan ontwikkelingen als de versnippering van de waardeketen in het bancaire bedrijf en de aanhoudende concurrentie op de hypotheekmarkt van verzekeraars pensioenfondsen. Ook ontwikkelingen die nog verder in de toekomst liggen, zoals de gevolgen van klimaatverandering voor financiële instellingen, hebben onze aandacht.

DNB werkt intensief samen met andere toezichthouders. Het prudentiële toezicht op banken voert DNB uit als onderdeel van het Single Supervisory Mechanism (SSM), onder eindverantwoordelijkheid van de Europese Centrale Bank. Internationaal werken we nauw samen met de European Supervisory Authorities (ESA's). Nationaal zoekt DNB nadrukkelijk de samenwerking op met de Autoriteit Financiële Markten (AFM), partners binnen het Financieel Expertise Centrum (FEC), en met andere toezichthouders.

Banken

Ook in 2019 zal het SSM doorgaan met het uitvoeren van thematische on-site *campaigns*,

waarbij soortgelijke onderzoeken bij verschillende banken worden uitgevoerd. DNB neemt deel aan het uitvoeren van deze *campaigns*.

In 2019 hebben we, naast de hierboven beschreven risico's, aandacht voor enkele specifieke risico's in de bankensector. Denk hierbij aan commercieel vastgoed, potentiële kwetsbaarheden door exposures op opkomende markten, kredietrisico's samenhangend met hypothecaire kredietverlening, en aflossingsvrije hypotheeken.

Verzekeraars

De verzekeringssector staat onverminderd voor belangrijke uitdagingen. Het verdienmodel van verzekeraars staat al langere tijd onder druk. Dit komt onder meer door de zware concurrentie in een deels verzadigde markt, dalende premievolumes in sommige sectoren, de impact van technologische ontwikkelingen en een lage rentestand. Een belangrijke insteek van DNB in 2019 betreft dan ook de vraag of verzekeraars voldoende in staat zijn om te anticiperen op de ontwikkelingen in de markt. Dit vereist naast een sterke financiële positie ook het vermogen om in beweging te blijven of te komen. Om hierop toe te zien zal DNB specifieke aandacht geven aan scenario-denken, aan ontwikkelingen in de Insurtech, en aan risico's in het volmachtkanaal. Ten slotte staat de implementatie van de (naar verwachting 1 januari 2019 in werking tredende) wet inzake Herstel en Afwikkeling Verzekeraars hoog op de agenda.

Pensioenfondsen

In 2019 is er bij het toezicht op pensioenfondsen veel aandacht voor nieuwe wet- en regelgeving. Zo is er de voorbereiding op het nieuwe pensioencontract. Verder treedt in januari 2019 de implementatie van IORP II in werking, waarvan een belangrijk onderdeel is dat ook bij pensioenfondsen verschillende sleutelfuncties moeten worden ingericht. Verder blijft voldoende verandervermogen bij pensioenfondsen van groot belang vanwege de continue veranderingen in de sector. De consolidatie in de sector zet zich voort, onder meer naar Algemene Pensioenfondsen. Ook verandert digitalisering de operationele bedrijfsvoering, wat nieuwe risico's met zich meebrengt op het gebied van identiteitsdiefstal en cybercrime. Dit maakt het beheersen van operationele en IT-risico's steeds relevanter. Een ander aandachtsgebied is duurzaam beleggen, aangezien klimaatrisico's een impact hebben op de beleggingsportefeuille van pensioenfondsen.

Betaalinstellingen, Money Transfer organisaties en geldwisselkantoren

Het prudentiële toezicht op de betaalinstellingen zal in 2019 voor een belangrijk deel in het teken staan van vergunningverlening in het kader van PSD2 en het borgen dat nieuwe toetreders voldoen aan de wettelijke eisen. Daarnaast zet DNB substantieel capaciteit in op het tegengaan van financieel-economische criminaliteit.

Trustkantoren

DNB zal ook in 2019 op risicogebaseerde wijze streng toezicht uitoefenen op de trustsector. Belangrijke onderzoeken zijn de systematische analyse van integriteitsrisico's door trustkantoren en maatschappelijk ondermijnende georganiseerde criminaliteit.

Een belangrijke wijziging is de nieuwe Wet toezicht trustkantoren (Wtt) die naar verwachting in 2019 in werking treedt. De Wtt 2018 brengt aanvullende eisen voor trustkantoren met zich mee. DNB krijgt met de nieuwe wet meer bevoegdheden, kan hogere sancties opleggen en opgelegde sancties openbaar maken.

4.4 Resolutie en DGS (EUR 20,9 miljard)

DNB werkt als nationale resolutieautoriteit (NRA) aan de voorbereiding en, indien nodig, uitvoering van de ordentelijke afwikkeling van banken en verzekeraars. In het verlengde hiervan is DNB ook uitvoerder van het depositogarantiestelsel (DGS) dat banktegoeden beschermt tot 100.000 euro per depositohouder per bank.

Resolutie

Hoofdmoot van de resolutietaak is het vaststellen en verdiepen van resolutieplannen en het opzetten

en onderhouden van de uitvoerende resolutieorganisatie.

Voor banken voorziet DNB in planning voor de gehele sector. Binnen de internal resolution team (IRT's) van de SRB blijft DNB haar bijdrage leveren aan de verdere aanscherping van resolutieplannen voor de zeven Nederlandse banken die onder de directe bevoegdheid van de SRB vallen. De overige banken vallen onder de directe bevoegdheid van DNB. Voor alle banken waarvoor resolutie is voorzien, werkt DNB aan volledig uitgewerkte plannen conform de wettelijke vereisten. Voor banken waarvoor een ordelijk faillissement is voorzien wordt een kader voor insolventieplanning uitgewerkt en toegepast op de helft van deze groep banken.

Om het resolutiekader voor banken in de praktijk toe te kunnen passen wordt het crisismanagement verder ingebed in de organisatie door het testen en verbeteren van operationele handboeken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de toezichttaak. Tevens werkt DNB aan de verdere operationalisering van resolutieinstrumenten voor banken, onder ander door uitdiepen van de toepassing van het bail-in- en overdrachtsinstrument op het niveau van de instellingen. Belangrijke inhoudelijke thema's in 2019 betreffen de algemeen belangtest, achtergestelde MREL, interne MREL voor bankgroepen en het verbeteren van datakwaliteit.

In 2019 wordt de resolutietaak uitgebreid naar verzekeraars. Het wettelijke kader koerst op resolutieplanning voor (middel)grote verzekeraars en introduceert voor de verzekeringssector nieuwe resolutie-instrumenten, zoals de toepassing van bail-in in combinatie met een zelfstandige doorstart van de verzekeraar. Hiermee is Nederland één van de koplopers in Europa. DNB werkt in eerste instantie aan het opstellen van een kader voor resolutieplanning en bijbehorende dataveren. DNB beoogt in 2019 voor twee grote en twee middelgrote verzekeraars een eerste resolutieplan op te leveren. In de operationalisering legt DNB komend jaar het accent op waarderingstechnieken en de toepassing van het bail-in instrument op een wijze waarmee kan worden voldaan het beginsel van "no creditor worse off" (NCWO). Ook de oprichting van een overbruggingsinstelling voor verzekeraars heeft prioriteit.

DGS

Als uitvoerder van het DGS richt DNB zich op het voorbereiden en uitvoeren van een uitkering aan depositohouders, het bijdragen aan een effectieve resolutie van banken en het informeren van depositohouders. Vanaf 2019 zijn banken verplicht om gegevens aan te leveren op basis van de regelgeving voor het individueel klantbeeld (IKB) – een overzicht van alle deposito's van een depositohouder conform een door DNB voorgeschreven datamodel. Hiermee kan worden voldaan aan de ambitie om vanaf 2019 binnen

7 werkdagen te kunnen uitkeren. DNB gaat de IKB-bestanden regelmatig toetsen, daartoe wordt ook gewerkt aan een handhavingskader.

Het operationaliseren van de samenwerking in Europa krijgt verder vorm. In 2019 wordt het uitkeringssysteem aangesloten op de technische vereisten voor home-host-samenwerking. Overige speerpunten betreffen het vergroten van de publiekscennis over het DGS in overleg met het bankwezen en het uitvoeren van operationele stress-testen conform het Europees kader van de Europese bankenautoriteit. Beleidsmatige prioriteiten betreffen het bijdragen aan discussies en onderhandelingen over een European Deposit Insurance Scheme (EDIS) en de evaluatie van de DGS-richtlijn. Op nationaal niveau monitort DNB innovaties en andere ontwikkelingen in de sector en de wijze waarop dit invloed heeft op het DGS (en resolutie). De methodiek voor risicoweging van banken ten behoeve van de premieafdracht aan het Depositogarantiefonds wordt geëvalueerd.

Sinds eind 2017 geeft DNB ook uitvoering aan het DGS voor Caribisch Nederland. Inwoners van deze eilanden zijn gegarandeerd tot 10.000 Amerikaanse dollar per persoon per bank. Aandachtspunten voor 2019 betreffen het ontwikkelen van rapportagestandaarden, het structureel inrichten van de lokale uitvoeringsorganisatie en het op peil houden van het kennisniveau over het DGS.

4.5 Betalingsverkeer (EUR 102,1 miljoen)

Giraal betalingsverkeer

Binnen Giraal betalingsverkeer vindt ondermeer de geautomatiseerde afwikkeling plaats van interbancair betalingsverkeer en wordt onderpand in bewaring genomen voor onder andere de monetaire operaties en kredietverlening aan banken. Maatschappelijke veranderingen, nieuwe wet- en regelgeving en technologische innovaties zorgen regelmatig voor veranderingen in de taken van het girale betalingsverkeer van DNB. De volgende ontwikkelingen zijn komende periode actueel:

- Instant Payments (24/7 betalingen). De mogelijkheid tot 24/7 betalingen wordt het eerste halfjaar van 2019 binnen Nederland verwacht.
- Payments Service Directive II (PSD2). De PSD2-richtlijn voor betaaldiensten heeft als doel de markt te openen voor nieuwe niet-bancaire partijen. Deze nieuwe partijen kunnen, mits de consument daartoe toestemming verleent, toegang krijgen tot de informatie op de betaalrekening. Over PSD2 start DNB in 2019 – in MOB-verband – een voorlichtingscampagne om de consument te informeren over de nieuwe wetgeving.
- Central Clearing Counterparty's (CCP's). Ten aanzien van robuustheid van de CCP's wordt nauw samengewerkt met Resolutie en Toezicht om te komen tot een gezamenlijke aanpak voor

herstel en resolutieplanning. Ook in Europees verband wordt hierover overlegd.

- Cyber security. Via ondermeer het Tiber-programma wordt de cyberweerbaarheid van de Financiële Kern Infrastructuur ondersteund. In 2019 wordt dit programma uitgebreid naar de pensioen- en verzekeringssector.

DNB blijft scherp op relevante technologische ontwikkelen en innovaties binnen het betalingsverkeer. Door een Payment hub te bouwen voor internationale betalingen, breiden we de eigen mogelijkheden uit. In samenwerking met de Nationale Bank van België wordt gewerkt aan de vervanging van het oude systeem naar één gezamenlijk systeem voor beleenbaar onderpand.

Van belang is dat DNB zelf kan experimenteren met bijvoorbeeld blockchain, biometrie en betaalapps. Verder zullen we met nieuwe onderzoeksmethoden data binnen betalingsverkeer analyseren en de uitkomsten actief delen binnen en buiten de bank. Daarnaast onderzoeken we de mogelijke toepasbaarheid van blockchain-techniek en Distributed Ledger Technology (DLT) in het betalingsverkeer en vervolgen we ons onderzoek naar Central Bank Digital Currency (CBDC).

De "Tripartiet Crisismanagement Operationeel" (TCO)-structuur beheerst operationele verstoringen in het betalings- en effectenverkeer van Financiële Kerninfrastructuur-instellingen, de instellingen die van vitaal belang zijn voor het Nederlandse

betalingen- en effectenverkeer. Onderlinge afhankelijkheden en het internationale karakter van betalings- en effectenverkeer maken dat er behoefte is aan cross-sectoraal en cross-border crisismanagement. DNB levert een aanzienlijke bijdrage aan nationale en internationale initiatieven om dat te bereiken.

Chartaal betalingsverkeer

Hoewel in het Nederlandse toonbankbetalingsverkeer sprake is van een geleidelijke verschuiving van contant naar elektronisch betalen, moet de chartale keten optimaal blijven functioneren. DNB ziet erop toe dat contant geld bruikbaar, betrouwbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft. Dat betekent dat cash in het toonbankbetalingsverkeer breed geaccepteerd blijft en dat de verschillende doelgroepen gemakkelijk en veilig contant geld kunnen opnemen en afstorten. Verder ondernemen marktpartijen diverse initiatieven voor meer efficiëntie in de chartale keten. Zo is DNB nauw betrokken bij de bancaire samenwerking om de automatennetwerken van de drie grote banken samen te voegen tot één netwerk. DNB steunt deze initiatieven die bijdragen aan een betaalbare chartale keten, mits de veiligheid, betrouwbaarheid en bereikbaarheid van het chartale betalingsverkeer gewaarborgd blijven.

Voor een optimale chartale keten kijken we ook naar de eigen processen. Naast de vervangingsinvestering voor onze sorteersystemen ontwikkelt DNB een nieuw cashcentrum. In

2022 zullen de chartale activiteiten van DNB verhuizen van Amsterdam naar Camp New Amsterdam in de gemeente Zeist. Bij de opzet en inrichting van dit cashcentrum staan veiligheid, toekomstbestendigheid, duurzaamheid en efficiënte ondersteuning van de operationele processen centraal. Verder zal DNB binnen het Eurosysteem de komende jaren actief betrokken zijn bij het ontwikkelen van de derde serie eurobiljetten. Om het beleid effectief te kunnen beïnvloeden, onderzoeken we de eisen en wensen van de eindgebruikers van bankbiljetten (zoals consumenten, winkeliers en andere professionele partijen die gebruik maken van detectieapparaten).

4.6 Statistiek (EUR 44,7 miljoen)

Eén van de taken van DNB is het vervaardigen en beschikbaar stellen van statistieken over het financieel systeem. Deze taak wordt uitgevoerd door de divisie Statistiek, die daarnaast de verwerking verzorgt van rapportages voor het toezicht en de ontwikkeling en beheer van het DNB-brede dataplatform. Met de statistiektak draagt DNB eraan bij dat beleidsmakers, toezichthouders en andere belanghebbenden beter gefundeerde beslissingen kunnen nemen. De Statistiektaak draagt zo ook bij aan de ambitie van DNB om in de uitvoering van haar werkzaamheden maximaal waarde te halen uit data.

In 2018 zijn de macro-economische statistische raamwerken van DNB en het CBS in nauwe samenwerking onderling consistent gemaakt. Dit betreft respectievelijk de betalingsbalans en de nationale rekeningen. De kwaliteit en bruikbaarheid van beide raamwerken zijn hiermee voor gebruikers toegenomen. In 2019 ligt de nadruk op het verder ontwikkelen van de benodigde technische infrastructuur om de hieraan verbonden processen te ondersteunen. We verwachten de eerste externe statistiekproducten vanaf medio 2019 binnen deze infrastructuur op te stellen. Rapporteurs krijgen als onderdeel van dit traject vanaf begin 2020 te maken met een nieuwe wijze van rapporteren. Voor gebruikers stijgt de toegevoegde waarde dan verder: de waarneming van activiteiten op het gebied van schaduwbankieren wordt verbeterd en de granulaire data over effectenbezit komt met een hogere frequentie beschikbaar.

Het jaar 2019 wordt ook het eerste volledige jaar dat DNB maandelijks gedetailleerde informatie over bedrijfskredieten van banken verzamelt. Deze informatie biedt onder meer nieuwe mogelijkheden voor analyses op gebied van monetair beleid, toezicht en financiële stabiliteit. De verzameling van deze gegevens gebeurt uit hoofde van de Anacredit-verordening van het ESCB. In 2019 zullen de laatste benodigde aanpassingen aan de technische infrastructuur worden gedaan. Ook zal het statistische kwaliteitsraamwerk worden versterkt, wat naar verwachting zal leiden tot een toenemend kwaliteitsniveau van de rapportages.

Via dezelfde technische infrastructuur ontvangt DNB in 2019 ook gedetailleerde rapportages over bancaire hypothecaire leningen en leningen ten behoeve van commercieel vastgoed.

De statistiekenwebsite van DNB is het belangrijkste kanaal waarmee statistieken beschikbaar worden gemaakt voor gebruikers buiten DNB. Om de beschikbare data nog toegankelijker te kunnen presenteren, breiden we de website in 2019 uit met nieuwe typen visualisaties. De toegankelijkheid wordt ook vergroot doordat er meer mogelijkheden komen om databronnen automatisch te downloaden en te laden in andere applicaties, met behulp van zogeheten API's. Daarnaast zetten we in 2019 de bestaande inspanningen voort om tijdreeksen zonder zichtbare reeksbreuken te presenteren en om meer historische data te publiceren.

De mogelijkheden om data op innovatieve manieren te analyseren, en daarmee tot nieuwe inzichten te komen, nemen de afgelopen jaren snel toe. DNB stimuleert deze methodes via de Data Science Hub, die in 2018 is gestart. In 2019 worden op basis van de resultaten van de hub nieuwe initiatieven ontplooid om via algoritmes (machine learning) de datakwaliteit van rapportages te verbeteren. Om datagedreven werken in het toezicht verder te versterken, vergroten we de beschikbare capaciteit voor het ontwikkelen van Business Intelligence producten.

Het bankbrede dataplatform dat als fundament dient voor datagedreven werken binnen DNB, wordt uitgebreid met meer mogelijkheden om data te ontvangen en distribueren. Een data-catalogus zal DNB-gebruikers daarbij meer inzicht geven in welke data beschikbaar is en de kwaliteit ervan. Ook starten we de implementatie van een traject om de beschikbare business intelligence tools te herzien, op basis van nieuw geïnventariseerde wensen van gebruikers. Tot slot wordt de migratie van de bestaande toezichtrapportages naar het nieuwe dataplatform afgerond. Begin 2019 gaan de rapportages voor pensioenfondsen over, de resterende rapportages volgen in de loop van het jaar.

5 Interne organisatie en bankbrede ontwikkelingen

24

Huisvesting DNB

DNB werkt in 2019 verder aan het programma Huisvesting DNB, met als hoofddoelstelling het bouwen van een nieuw cashcentrum in Zeist en het renoveren van Frederiksplein. Begin 2019 zal worden gestart met de vertaling van het programma van eisen van de renovatie Frederiksplein in een voorlopig ontwerp. Naar verwachting zal dit eind 2019 gereed zijn en worden voorzien van een investeringskostenraming. Verder zal in 2019 de aanbesteding plaatsvinden van de aannemer, zodat deze zijn kennis van efficiënte bouwmethodieken en slimme oplossingen kan inbrengen in het definitief ontwerp (start eind 2019). Van belang is dat met het aantrekken van genoemde partijen nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen; dat is pas het moment dat de aannemer de opdracht krijgt om daadwerkelijk te gaan renoveren (voorzien begin/medio 2021). Tevens wordt in 2019 de afscherming van het bouwgebied in het Frederiksplein voorbereid, ter bescherming van de bedrijfscontinuïteit en veiligheid van het waardegebied, dat na uithuizing van de kantoorfunctie naar de tijdelijke huisvesting nog tot medio 2022 op het Frederiksplein operationeel blijft. Ook wordt de tijdelijke huisvesting, waar gedurende de renovatie de kantoorfuncties worden ondergebracht, verder voorbereid; de benodigde aanpassingen in het pand worden aangebracht en het pand wordt gebruiksklaar gemaakt t.b.v. de verhuizing in de eerste helft van 2020. Het definitief ontwerp voor het cashcentrum wordt in 2019 afgerond en vervolgens vertaald in een technisch

ontwerp. Start van de bouw wordt voorzien voor eind 2019.

Op programmaniveau wordt begin 2019 een nulmeting Quality Assurance op het programma uitgevoerd. Vervolgens worden regelmatig (tenminste 3 maal per jaar) QA audits gehouden. Ook worden de medewerkers begeleid op veranderingen in cultuur en gedrag in relatie tot de tijdelijke huisvestingslocatie.

Data- & digitale transformatie

Voor ICT staat in 2019 de implementatie van de (co)sourcing centraal: het operationaliseren van de nieuwe contracten en de samenwerking met de nieuwe leveranciers. Het doel hierbij is de business- en IT-alignment te verbeteren en de slagkracht te vergroten. Dit is een impactvolle stap, met consequenties voor medewerkers die overgaan naar een nieuwe werkgever en voor de inrichting van de keten van ICT-dienstverlening. Daarnaast werken we aan het versnellen van digitaal (samen) werken, onder meer gericht op het faciliteren van plaats- en tijd-onafhankelijk en het digitaliseren van alle archieven. Ook werken we verder aan de professionalisering van datamanagement en digitalisering van werkprocessen.

DNB als topwerkgever

DNB wil haar positie als topwerkgever verder kracht bijzetten. Daartoe starten we in 2019 met een meerjarige arbeidsmarktcampagne en versterken we het recruitmentproces. Tevens stimuleert DNB

de duurzame inzetbaarheid van en diversiteit onder haar medewerkers. Tot slot streeft DNB naar een gedifferentieerd mobiliteitsbeleid en zet DNB zich nadrukkelijk in voor de doelstelling om inzet van medewerkers in het kader van de Wet arbeidsparticipatie te versterken.

Moderne, duurzame en kostenbewuste dienstverlening

De interne organisatie levert moderne, duurzame en kostenbewuste dienstverlening waarmee de medewerkers van DNB worden gefaciliteerd in het uitvoeren van de kerntaken van DNB. Goede dienstverlening maakt DNB effectief, efficiënt en flexibel. Daartoe gaat de interne organisatie verder met de implementatie van het meerjarig verbeterplan, uitgaande van standaarddienstverlening waar mogelijk en hoogwaardig advies op maat waar nodig (zie paragraaf 3.2). De interne organisatie is daarbij alert op bewezen technologische innovaties en de steeds internationaler wordende werkomgeving van DNB. Verder zetten we in op vakmanschap en onderlinge samenwerking om de toegevoegde waarde van de ondersteuning steeds verder te vergroten.

6 Risicoparagraaf

26

DNB onderkent verscheidene risico's die haar kunnen belemmeren om haar doelen te bereiken. We houden rekening met deze risico's en nemen waar mogelijk beheersingsmaatregelen. De belangrijkste risico's en beheersmaatregelen die worden onderscheiden zijn de volgende.

Normalisering van monetair beleid

De economie in de eurozone groeit in een behoorlijk tempo. Hoewel een begin is gemaakt met de normalisering van het monetaire beleid, blijven de onconventionele maatregelen waartoe de centrale banken van het Eurosysteem ten tijde van de crisis besloten nog geruime tijd van invloed. Naast de historisch lage rente betreft dit vooral de forse omvang van de portefeuille van de onder de diverse opkoopprogramma's aangekochte obligaties die zijn uitgegeven door overheden en bedrijven in de eurozone. Als onderdeel van het Eurosysteem staat DNB door deze onconventionele monetaire maatregelen in verhoogde mate bloot aan financiële risico's. Om deze risico's af te dekken is samen met het ministerie van Financiën besloten om een extra voorziening op te bouwen.

Inspelen op technologische vernieuwing

Technologische vernieuwing heeft een hoge vlucht genomen binnen de financiële sector. Businessmodellen en organisatiestructuren veranderen in een versneld tempo en grote hoeveelheden data bieden zowel instellingen als DNB mogelijkheden om de risico's beter

of sneller te detecteren. Het risico bestaat dat DNB onvoldoende aansluiting vindt met deze technologische ontwikkelingen en zelf niet tijdig vernieuwingen doorvoert in haar taakuitoefening. Inspelen op technologische vernieuwingen is dan ook een van de speerpunten van DNB. Dit geldt voor verschillende hoofdtaken. Zo streven we een meer vooruitblikkende, datagedreven toezichtaanpak na om zo het toezicht te versterken met een innovatieve benutting van databronnen en analysemogelijkheden. Daarnaast maken we datagedreven methoden onderdeel van het toezicht door processen te digitaliseren en te automatiseren. Om deze mogelijkheden ten volle te benutten is DNB in 2018 een traject gestart om de digitale ambitie in toezicht concreet te maken. Ook investeert DNB in een flexibele en opschaalbare infrastructuur voor datagedreven economische analyse en onderzoek.

Behouden en aantrekken van goede medewerkers

Het is voor de taakuitoefening van DNB cruciaal dat zij beschikt over goede medewerkers. De huidige hoogconjunctuur heeft een krappere arbeidsmarkt tot gevolg. Dit leidt voor DNB tot het risico dat we onvoldoende in staat zijn om goede medewerkers te behouden en aan te trekken. Dit geldt met name voor functies waarvoor kwantitatieve expertise gevraagd wordt, zoals risicobeoordeling en data science. Dit en voorgaand risico kunnen elkaar versterken. Om te voorkomen dat dit risico zich manifesteert, streeft DNB ernaar zich als topwerkgever op de

kaart te zetten. Met de gerealiseerde verkleining van de span of control, het uitgebreide aanbod van trainings- en opleidingsmogelijkheden en een gericht arbeidsmarktbeleid positioneert DNB zich als aantrekkelijke werkomgeving voor professionals. Ook stuurt DNB actief op roulatie, duurzame inzetbaarheid en diversiteit van haar personeelsbestand en het tegengaan van kwalitatieve mismatches tussen beschikbare en benodigde expertise, waaronder via allianties met relevante stakeholders waar opportuun.

Veilige en betrouwbare informatievoorziening

Informatie vormt voor DNB een zeer belangrijke bouwsteen voor de uitvoering van haar taken. Daarbij is een veilige, tijdige en betrouwbare informatievoorziening en –verwerking noodzakelijk. Dit is een uitdaging, onder meer gezien de toenemende cyber-gerelateerde dreigingen en voorschriften, onder andere vanuit de Europese regelgeving rondom privacy, en het in gang gezette ICT-uitbestedingstraject van DNB. DNB heeft veel aandacht voor de weerbaarheid tegen cyberaanvallen. Om een hoog niveau van informatiebeveiliging te borgen heeft DNB diverse programma's doorlopen en staat dit onderwerp nadrukkelijk op de agenda. Door de juiste ICT-dienstverlener te selecteren kan dit niveau nog verder verhoogd worden. Naast beleid en ICT-technische verbeteringen, wordt voortdurend gewerkt aan de versterking van 'soft controls', zoals de risicocultuur en het risicobewustzijn.

Harmonisatie van Europese werkprocessen

De financiële sector staat in sommige Europese landen nog steeds onder druk. Hierdoor is er de zorg dat wanneer het aankomt op regelgeving en beleid, dit leidt tot lagere standaarden. DNB blijft inzetten op deugdelijke harmonisatie van Europese werkprocessen en onderlinge samenwerking. Door actieve deelname in internationale netwerken en werkgroepen bewaken we prudente standaarden waar mogelijk. DNB stelt daarbij duidelijke prioriteiten voor een actieve bijdrage op die punten waar DNB zich internationaal onderscheidt en waar DNB van mening is dat het Europees toezicht zich nog verder kan ontwikkelen.

Brexit

Op 29 maart 2019 verlaat het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie. Behalve voor de financiële instellingen heeft deze Brexit mogelijk ook voor DNB gevolgen. Het voornaamste risico is dat vestiging van voorheen in het VK gevestigde financiële instellingen een groot extra beroep doet op schaarse capaciteit op het terrein van vergunningverlening en regulier toezicht. Daarom is in overleg met het ministerie van Financiën het initiële kostenkader voor de Toezichtbegroting 2019 en 2020 verhoogd met een flexibele schil van EUR 1,0 mln. DNB en het ministerie van Financiën staan in nauw contact over de mogelijke gevolgen van de Brexit.

Detectie van falsificaten

Een risico in het chartale betalingsverkeer wordt gevormd door falsificaten die niet direct herkend worden door de sorteermachines van de recirculerende partijen en de automatische detectieapparaten van winkeliers. DNB houdt chartaal toezicht op de recirculerende partijen om een adequaat niveau van de betrouwbaarheid van de machines te borgen en dit risico te mitigeren. Verder werken de chartale ketenpartners en de leveranciers van bankbiljettencontroleapparatuur actief samen om de risico's te beheersen en het risicobewustzijn te vergroten.

**Consistente toepassing van het resolutie-
raamwerk**

Een belangrijk risico voor de uitoefening van onze resolutietaak is dat er onvoldoende politiek draagvlak bestaat in lidstaten, wat een geloofwaardige resolutieplanning en -uitvoering in Nederland belemmert. Ook kan het werkprogramma van de SRB andere prioriteiten stellen en/of veel capaciteit wegtrekken van DNB-prioriteiten, en kan een gedegen aanpak van falen worden gehinderd door een onvoldoende operationeel resolutieraamwerk en/of transitieproblematiek op instellingsniveau.

Om deze risico's te beheersen zet DNB onder meer binnen de Bankenunie actief in op consistente toepassing van het resolutieraamwerk en dringen we aan op een eenduidige aanpak van regionale transitieproblemen. Verder sturen we in de SRB aan op meerjarige planning en de juiste prioriteitstelling op SRB- en SRM-niveau en zorgen we ervoor dat DNB zo snel mogelijk klaar staat om resolutie uit te voeren of een DGS-uitkering te doen.

Beheersing juridische risico's bij interne projecten

Door verschillende grote interne projecten zoals renovatie van Frederiksplein, verhuizing van het waardegebied en outsourcing ICT dienstverlening neemt het risico toe dat DNB niet aan wet- en regelgeving voldoet of dat er fraude plaatsvindt. Dit betreft bijvoorbeeld niet voldoen aan regelgeving bij aanbestedingen, aansprakelijkheid voor schade als opdrachtgever of het risico dat er fraude plaatsvindt gedurende deze trajecten. Om dit te voorkomen wordt voor en tijdens de projecten op beheersing deze risico's gestuurd en zijn ervaren experts, zoals juristen en specialisten op het terrein van risicomangement, betrokken bij de projectaanpak.

Bijlage 1

Overzicht kosten en investeringen

Tabel 1 Kosten en investeringen

EUR miljoen

29

	Begroting 2019	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017
Reguliere bedrijfskosten				
Personeelskosten	230,6	226,3	4,3	215,5
Andere beheerskosten	131,0	110,0	21,0	100,4
Afschrijvingskosten	42,5	47,8	-5,4	48,9
Overige bedrijfsopbrengsten	-0,3	-0,3	-0,0	-26,1
Activering eigen personeel	-2,4	-3,1	0,7	-2,6
Totaal reguliere bedrijfskosten	401,4	380,9	20,6	336,1
Overige bedrijfskosten				
Productiekosten bankbiljetten	9,2	11,2	-2,1	17,1
Totaal bedrijfskosten	410,6	392,1	18,5	353,2
Opbrengsten				
Heffingen sector en overheid	184,9	176,4	8,5	158,4
Provisies	7,8	5,4	2,3	7,0
Totaal opbrengsten	192,7	181,8	10,8	165,4
Totaal investeringen	91,2	37,6	53,5	18,3

Bijlage 2

Capaciteit en kosten per kerntaak

30

Tabel 1 Personele inzet per taak

Fte

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings-verkeer	Monetaire taken	Statistieken	Resolutie en Dgs	FEC	Totaal
Totaal primaire activiteiten	51,4	630,7	221,5	187,8	121,2	51,0	3,6	1.267,2
Totaal ondersteunende activiteiten	14,3	199,5	97,6	89,0	59,1	30,8	0,6	490,9
Totaal begroting 2019	65,7	830,2	319,1	276,8	180,3	81,8	4,2	1.758,1
Totaal begroting 2018	65,3	854,2	326,4	284,8	193,3	80,6	4,3	1.808,9
Vershil	0,4	-24,0	-7,3	-8,0	-13,0	1,2	-0,1	-50,8
Realisatie 2017	61,8	823,9	332,0	272,8	184,8	82,0	4,2	1.761,5

Tabel 2 Kosten per taak

EUR miljoen

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings-verkeer	Monetaire taken	Statistieken	Resolutie en Dgs	FEC	Totaal
Totaal primaire activiteiten	7,9	101,3	63,0	33,2	23,0	11,7	3,0	243,2
Totaal ondersteunende activiteiten	4,7	62,7	39,1	29,8	21,7	9,1	0,2	167,4
Totaal begroting 2019	12,6	164,0	102,1	63,0	44,7	20,9	3,3	410,6
Totaal begroting 2018	11,9	157,3	97,9	61,7	42,9	19,1	1,3	392,1
Vershil	0,7	6,7	4,2	1,3	1,8	1,8	2,0	18,5
Realisatie 2017	10,1	143,8	89,1	54,8	39,2	14,6*	1,4	353,2

* Dgs in Realisatie 2017 bevat EUR 1,4 miljoen Dgs Crisis

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
dnb.nl